

Nr. 1.
12.
jan.

L ö g

um

bygging, ábúð og úttekt jarða.

Vjer Christian hinn Níundi, af guðs náð Danmerkur konungur,
Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvik, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski,
Láenberg og Aldinborg,

Gjörum kunnugt: Alþingi hefur fallizt á lög þessi og Vjer staðfest þau með samþykki Voru:

1. grein.

Hver maður, sem á jörð og nýtir eigi sjálfur, skal selja hana öðrum á leigu. Nú fær hann eigi byggt jörð sína fyrir sumardag hinn fyrsta, og skal hann innan hálf mánaðar láta bjóða hana upp til ábúðar eður afnota fardagaár það, sem í hönd fer, í þeirri þinghá, sem jörðin liggur í. Vilji þá enginn taka jörðina til leigu fyrir neitt eptirgjald, skal landeigandi banna nágrönnum öll afnot hennar, og verða þau þeim þá óheimil. Nú lætur hann eigi bjóða upp jörðina sem fyr segir, og skal hann sjálfur greiða öll lögboðin gjöld, er á jörð hvíla; en láti hann bjóða jörð sína upp til afnota, þarf hann eigi að halda uppi lögskilum fyrir jörðina það ár, ef hún verður honum arðlaus.

Hjáleigu má leggja niður og undir heimajörðina eða til annarar hjáleigu hennar.

2. grein.

Jörð skal ávallt byggja frá fardögum til fardaga, og skal um það brjef gjöra, og er það byggingarbrjef fyrir jörðunni. Í byggingarbrjefi skal skýrt tekið fram, hve langur ábúðartími sje; en sje það eigi gjört, skal svo álíta sem jörð sje byggð æfilangt, nema landsdrottinn sanni, að öðruvísi hafi verið um samið. Ekkja heldur ábúðarrjetti manns síns; en giptist hún aptur, missir hún hann.

3. grein.

Í byggingarbrjefi skal greina landamerki jarða og geta þeirra ítaka, er hún á í annara manna lönd; svo og þess, ef kvaðir eða ískýldur liggja á henni. Þá skal og kveða á í byggingarbrjefinu, hverja landskuld greiða skal eptir jörðina og í hverjum aurum. Í því skal og ákveða, hver innstæðukúgildi fylgja jörðu og hvílik, svo og hverja leigu skuli greiða af þeim. Nú hefur landsdrottinn vanrækt að gefa byggingarbrjef, og skal svo álíta sem jörð hafi byggð verið með leigumála þeim, er leiguliði kannast við að áskilinn hafi verið, nema landsdrottinn sanni að annar hafi verið.

4. grein.

Gjöra skal tvö samhljóða frumrit af byggingarbrjefi hverju, og rita landsdrottinn og leiguliði nöfn sín undir þau ásamt 2 vottum. Hefur landsdrottinn annað brjefið en leiguliði hitt.

Nr. 1. Lög 12. jan. um bygging, ábúð og úttekt jarða.

L o v

om

Bortbygning og Brug af Jordeiendomme og om Udtægtsforretninger.

Vi Christian den Niende, af Guds Naade Konge til Danmark,
de Benders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken,
Lauenborg og Oldenburg,

Gjøre vitterligt: Althinget har vedtaget og Vi ved Bort Samtykke stadfæstet følgende Lov:

§ 1.

Enhver Jordeier er pligtig til, forsaavidt han ikke selv benytter Jorden, at leie den til en Anden. Hvis han ikke før 1ste Sommerdag kan bortleie Jorden, skal han inden 14 Dages Forløb ved Auktion udbyde den til Byggesel eller Afbenyttelse for det paafølgende Fardagaar i det Thinglag, hvori Jorden er beliggende. Findes der da ingen Leier til Jorden, der vil erlægge nogen Leieafgift, skal Jordeieren forbyde Naboerne al Afbenyttelse af den, hvorved de blive uberettigede dertil. Udbyder Bedkommende ikke Jorden, som anført, skal han selv betale alle Lovbefalede Afgifter, der paahvile den; men lader han Jorden udbyde til Benyttelse, er han fritaget for at betale de Lovbefalede Afgifter af Jorden det Aar, hvis han intet Udbytte har af den.

En Hjaleie kan nedlægges og inddrages enten under Hjemmejorden eller en af dens andre Hjaleier.

§ 2.

Leietiden skal stedsse regnes fra Fardag til Fardag, og der skal om Leiemaalet oprettes et skriftligt Dokument, som skal være Byggeselbrev for Jorden. I Byggeselbrevet skal det udtrykkelig fastsættes, hvor lang Leietiden er. Forsømmelse heraf medfører, at Jorden antages at være bortbygget paa Livstid, medmindre Jorddrotten beviser, at der har været truffen en anden Overenskomst. Enken beholder sin Mands Byggeselret, men hvis hun indgaar nyt Ægteskab, fortabes den.

§ 3.

I Byggeselbrevet skal Jordens Markeskjel anføres, hvorhos der skal gjøres Anmærkning om de Servitutrettigheder, der maatte tilkomme Jorden paa anden Mands Grund, og ligeledes om de Servituter eller Byrder, der maatte paahvile den. I Byggeselbrevet skal tillige anføres, hvilken Landsskyld der skal svares af Jorden, samt med hvilke Betalingsmidler den skal erlægges. Endvidere skal Byggeselbrevet indeholde Bestemmelse om, hvor mange faste Kvilder der følge med Jorden, og af hvad Slags de ere, samt hvormed de skal betales i Leie for dem. Har Jorddrotten forømt at udstede Byggeselbrev for Jorden, antages det, at Jorden er bleven bortbygget paa de Vilkaar, som Leilændingen erkjender, medmindre Jorddrotten beviser, at Bortbygningen er sket paa andre Vilkaar.

§ 4.

Af ethvert Byggeselbrev skal der udstedes to ligelydende Exemplarer, der underskrives af Jorddrot og Leilænding samt af 2 Bitterlighedsvidner. Det ene beholder Jorddrotten, det andet Leilændingen.

Nr. 1. Lov af 12. Januar om Bortbygning og Brug af Jordeiendomme og om Udtægtsforretninger.

Nr. 1.
12.
jan.

5. grein.

Ef landsdrottinn byggir tveimur mönnum sömu jörð eða jarðarpart, þá skal sá hafa, er fyr tók; en landsdrottinn fái hinum jafngott jarðnæði sem hitt var, ella bæti honum allan þann skaða, er hann býður af því að hann komst ekki að jörðu, hvorttveggja eptir mati óvilhallra manna.

6. grein.

Fylgja skulu jörðu nauðsynleg hús, þau er henni hafa áður fylgt. Um stærð og tölu húsa fer eptir jarðarmagni og því, sem venja er í hverri sveit eptir mati úttekta-
manna; en jafnan skal afhenda leiguliða hús í gildu og góðu standi, eða með fullu álagi.

7. grein.

Þá er leiguliðaskipti verða á jörðu, má viðtakandi taka til voryrkju, þá er hann vill, en eigi má hann flytja bú sitt á jörðina fyrir fardaga, nema fráfarandi leyfi. Fardagar eru þá, er sex vikur eru af sumri, og eru þeir fjórir. Er fimmtudagur í sjöunda viku sumars fyrstur þeirra, en sunnudagur síðastur. Ef leiguliði er ekki kominn til jarðar að forfallalaus, þá er sjö vikur eru af sumri, nje umboðsmaður hans, og hvorugur þeirra hefur gjört ráðstöfun til að hirða og hagnýta hana, há hefur hann fyrirgjört ábúðarrjetti sínum, og lúki landsdrottni eins árs landskuld og leigur, sem áskilið var; en landsdrottinn má nýta sjer jörð sem hann vill, eða byggja hana öðrum.

8. grein.

Fráfarandi skal hafa flutt allt bú sitt af jörðu hinn síðasta fardag, nema viðtakandi leyfi, að hann hafi það þar lengur. Heimil skal honum húsavist með viðtakanda, og þar má hann hafa fjenað sinn til síðasta fardags, en hvorki má hann beita tún nje engjar.

Rjett er að fráfarandi skilji eptir, þar sem viðtakanda eigi er mein að, það af búslóð sinni, er hann eigi má burt flytja þegar; en það skal hann hafa burt flutt fyrir næstu veturnætur. Sjeu búsmunir eigi fluttir burt að veturnóttum, skal búandi segja hreppstjóra til, og fer hann með þá sem fje í vanhirðingu.

9. grein.

Eigi má fráfarandi af jörð flytja hey, áburð, eldsneyti nje byggingarefni, sem sú jörð gaf af sjer. Ef fráfarandi á fyrningar heys, eldsneytis eður byggingarefnis, þá skal hann bjóða viðtakanda eða landsdrottni, ef hann eða umboðsmaður hans er viðstaddur, kaup á því eptir mati úttekta-
manna. Vilji hvorugur kaupa, má fráfarandi flytja það með sjer eða selja það öðrum, en burt skal hann hafa flutt það af jörðu fyrir næstu heynnir, nema öðruvísi semji.

10. grein.

Nú á fráfarandi hús á jörðu, og skal hann bjóða landsdrottni að kaupa þau því verði, er úttekta-
menn meta. Ef landsdrottinn vill ekki kaupa, skal fráfarandi bjóða þau
Nr. 1. Lög 12. jan. um bygging, ábúð og úttekt jarða.

§ 5.

Derfom en Jordeier bortleier den samme Jord eller Jordparcel til To, tilfalder Bygselet den, til hvem Jorden først blev leiet, hvormod Jordeieren skal skaffe den Anden en ligesaa god Jord til Leie, og i andet Fald give ham fuld Erstatning for det Tab, som han lider derved, at han ei sit Brugen af Jorden, og skal i begge Tilfælde uwillige Mænds Skjon være afgjorende.

Nr. 1.
12te
Januar.

§ 6.

De nødvendige Bygninger, som Jorden tidligere har havt, bør følge med den. Bygningernes Omfang og Antal skal rette sig efter Jordens Størrelse, samt efter hvad der i saa Henseende ifølge Udtægtsmændenes Skjon er Skik og Brug i hver Egn, men Bygningerne skulle altid afleveres til Leilendingen i god og forsvarlig Stand eller med fuld Abod.

§ 7.

I Tilfælde af Opsidderfliste paa en Jord kan den tiltrædende Bruger, saasnart han vil, begynde paa Foraarsarbejderne, men han er ikke, uden den fratrædende Brugers Tilladelse, berettiget til at bringe sine Kreaturer eller sit Indbo derhen før Fardag. Fardag indtræffer, naar de 6 første Sommeruger ere forløbne. Der er 4 Fardage, den første af dem er Torsdagen i den 7de Sommeruge, den sidste Søndagen næst efter. Derfom den, der har taget en Jord til Leie, eller hans Fuldmægtig, uden lovlig Forfald ikke er tilflyttet samme, naar 7 Uger ere forløbne af Sommeren, og ingen af dem har truffet Foranstaltning til dens Pasning og Afbenyttelse, har Leieren fortabt sin Bygselret og bør til Jorddrotten udrede den betingede Landsskyld og Kvildeleie for 1 Aar, hvorhos Jordeieren er berettiget til enten selv at benytte Jorden paa den Maade, han finder for godt, eller at leie den til en Anden.

§ 8.

Den Fratrædende skal have bortført alt sit Fæ og Indbo fra Jorden den sidste Fardag, medmindre den tiltrædende tillader, at det forbliver der længere. Han er berettiget til i Forening med den tiltrædende at have Bopæl paa Jorden, ligesom han ogsaa kan have sit Fæ paa Jorden, indtil den sidste Fardag, men han maa ikke lade det græsse paa Hjemmemarken eller Engene.

Den fratrædende er berettiget til at lade de Gjenstande, som han ikke strax kan bringe bort, blive tilbage paa saadanne Steder, hvor de et ere til Ulempe for den tiltrædende, dog skal han have ført dem bort inden Begyndelsen af næstpaafølgende Vinter. I modsat Fald anmelder Opsidderen Sagen for Repstyreren, der behandler de efterladte Ting som Hittegods.

§ 9.

Det er ikke den fratrædende tilladt at føre bort fra Jorden Hø, Gjødning, Brændsel eller Bygningsmaterialier, som Jorden har frembragt. De Beholdninger, som den fratrædende maatte have af Hø, Brændsel eller Bygningsmaterialier, skal han tilbyde den Tiltrædende eller Jorddrotten, hvis denne eller hans Fuldmægtig ere tilstede, tilkjøbs for den Pris, som Udtægtsmændene maatte bestemme. Vil ingen af dem modtage Tilbudet, staar det den Fratrædende frit for at føre Beholdningerne bort eller sælge dem til Andre, men de bør være bragte bort fra Jorden, inden Høstet begynder, medmindre der træffes anden Overenskomst.

§ 10.

Derfom den Fratrædende eier Bygninger paa Jorden, skal han tilbyde Jorddrotten samme tilkjøbs for den Pris, som Udtægtsmændene bestemme. Dvsler Jorddrotten ikke at

Nr. 1. Lov af 12. Januar om Bortbygning og Brug af Jordeiendomme og om Udtægtsforretninger.

Nr. 1. viðtakanda, og vilji hann heldur ekki kaupa þau með sama verði, þá er fráfaranda rjett
 12. að taka þau ofan og flytja af jörðu, eða selja þau hverjum er hann vill til burtflutnings.
 jan. Skal hús rjúfa fyrir Jónsmessu hina næstu, ef leiguliði vill gjöra hús þar, er hin voru, en flytja burt viði og húsaefni fyrir veturnætur. Hús skal rjúfa svo, að viðtakanda sje sem minnst mein að.

11. grein.

Flutt skal fráfarandi hafa áburð allan á tún, áður en hann fer frá jörðu, og skal hann hafa gjört það í tæka tíð. Hann skal og hreinsa öll hús sem á jörðu eru, heygarda og heytóptir. Vanræki fráfarandi þetta, þá bæti hann viðtakanda það, sem úttektarmenn meta. Ekki má fráfarandi vinna meira á jörðu það vor, er hann flytur sig frá henni, en til búþarfa, og eigi svo að viðtakanda sje mein að. Ef hann vinnur meira, en nú var mælt, eignast viðtakandi það. Nú fylgir eggver jörðu, og á viðtakandi öll afnot þess það vor, er hann flytur sig að jörðu. Fylgi reki leigulandi, á fráfarandi það, sem rekur til miðs föstudags í fardögum.

12. grein.

Ábúandi skal hafa öll leiguliðanot af jörðu sinni, nema öðruvísi sje um samið; en það eru leiguliðanot, að hann hafi til notkunar fyrir sjálfan sig hús og mannvirki, innstæðukúgildi og allt, sem því leigulandi fylgir.

Nú er leiguliðarjettur brotinn, og á leiguliði sókn þess máls. Ef leiguliði sækir eigi, á landsdrottinn sókn þess máls, enda skal leiguliði gjöra landsdrottni aðvart er leiguliðarjettur hans er brotinn, og láta hann vita, hvort hann sækir það mál eða ekki.

13. grein.

Eigi má leiguliði byggja öðrum af leigujörð sinni, nje húsmenn taka, nema landsdrottinn leyfi. Eigi má hann heldur án leyfis landsdrottins ljá öðrum nokkuð af hlunnindum þeim og landsnyttjum, er leigulandi hans fylgja, nema það sje í umskiptum fyrir önnur hlunnindi og landsnyttjar, er leigujörð hans þarf. Hann má og eigi selja áburð af jörðu, þann er henni megi að notum verða, nje farga honum á annan hátt. Eigi má hann heldur láta burtu hey, sem hann hefur aflað af jörðunni, nema því að eins að hann fái aptur jafngildi í heyi eða beit, eða að hann í harðindum hafi látið heyið gegn öðru endurgjaldi eptir áskorun hreppsnefndar. Ef móti þessu er brotið, varðar það útbyggingu, enda bæti hann landsdrottni skemmdir á jörðu.

14. grein.

Ef reki fylgir jörðu, og er hann undanskilinn leiguliðanotum, þá skal leiguliði hirða við þann, er rekur, fyrir landsdrottinn, og marka viðarmarki hans. Skal hann gjöra þetta sem sjálfur hann ætti, og draga við úr flæðarmáli, svo eigi taki út aptur. Leiguliði skal eiga af fjöru þeirri álarnlöng kefli og þaðan af smærri, ef eigi er öðruvísi um samið, eða að fornu hefur viðgengizt á þeim reka. Nú rekur hval, og skal leiguliði festa hann
 Nr. 1. Lög 12. jan. um bygging, ábúð og úttekt jarða.

Kjøbe, skulle de tilbydes den Tiltrædende, og dersom denne heller ikke vil kjøbe dem for samme Pris, kan den Fratrædende enten selv nedrive og flytte dem bort fra Jorden eller sælge dem til hvem han vil til Nedbrydning. Bygningerne skulle nedbrydes inden paafølgende St. Hansdag, hvis Dpfidderen har ifinde at bygge paa den Grund, hvor Bygningerne stod, og Sommer og Materialier føres bort inden Vinterens Begyndelse. Bygningernes Nedbrydning skal ske saaledes, at der paaføres den Tiltrædende den mindst mulige Ulempe.

Nr. 1.
12te
Januar.

§ 11.

Den Fratrædende skal, inden han flytter bort, have ført hele Gjødningen ud paa Jordens Hjemmemark, og skal det være besørget i betimelig Tid. Han skal og rengjøre alle Huse paa Jorden, Hølader og Høtomter. For Forsømmelse heraf skal den Fratrædende give den Tiltrædende Erstatning efter Udtægtsmændenes Skjøn. Den Fratrædende maa ikke i det Foraar, han fratræder Jorden, foretage andre Arbeider paa samme end saadanne, der ere nødvendige for Husholdningens Skyld, og ikke paa en saadan Maade; at den Tiltrædende lider Tab derved. Hvis han foretager andre Arbeider end de nævnte, tilfalder Udbyttet deraf den Tiltrædende. Dersom Fuglevarp følger med Jorden, er den Tiltrædende berettiget til Udbyttet deraf det Foraar, han flytter derhen. Dersom Forstrand følger med Jorden tilhører hvad der opdriver indtil Kl. 12 den Fredag, der indtræffer i Fardagene, den Fratrædende.

§ 12.

Naar ikke Andet er vedtaget, er Dpfidderen berettiget til at benytte alle de Rettigheder over Jorden, som tilkomme en Leilænding som saadan, og han har saaledes Ret til at benytte for sig selv Huse og Indretninger, faste Kvilder og Alt det, der følger med Jorden.

Leilændingen er søgsmaalsberettiget i alle de Tilfælde, der hidrøre fra en Krænkelse af den ham som Leilænding tilkommende Ret. Dersom han ei paataaler Krænkelsen, er Jorddrotten søgsmaalsberettiget; Leilændingen bør derfor underrette Jorddrotten om saadanne Retskrænkelser, og lade ham vide, hvorvidt han vil reise Paatale i den Anledning eller ikke.

§ 13.

Leilændingen maa ikke leie nogen Del af Jorden til en Anden eller indtage Husmænd, medmindre Jorddrotten tillader det. Heller ikke maa han uden Jorddrottens Tilladelse overlade Andre til Afbenyttelse Noget af sin Leiejords Herligheder og Rettigheder, medmindre han ombytter dem med andre saadanne Herligheder og Rettigheder, som hans Leiejord trænger til. Eiheller maa Leilændingen sælge eller paa anden Maade afhænde fra Jorden nogen Gjødning, der kunde komme den til Nytte. Eigesaalidt er han berettiget til at afstaa Hø, som han har indvundet af Jorden, uden imod fuldstændig Erstatning i Hø eller Græsning; dog kan han i Naar efter Nepsforstanderskabets Dpfordring afstaa Hø imod Erstatning i andre Ting. Handles der herimod mister Leilændingen sin Bygselret, hvorhos han har at erstatte Jorddrotten Jordens Beskadigelse.

§ 14.

Dersom Forstrandsret følger med Jorden, men den er undtaget fra Leilændingens Brugsret, skal Leilændingen paa Jorddrottens Begne opsamle det Ved, som driver op paa Forstranden, samt mærke det med hans Vedmærke. Han skal omgaaes hermed som om det var hans Eget og bringe Vedet op fra Flodmaalet saaledes, at det ikke skyller ud igjen. Af det Opdrevne beholder Leilændingen alle de Træstykker, der ere 1 Alen lange eller der=

Nr. 1. Lov af 12. Januar om Vortbygning og Brug af Jordeiendomme og om Udtægtsforretninger.

Nr. 1. þeim festum og að öllu bjarga, sem lög ákveða. Gjöra skal hann og þegar landsdrottinn orð eða umboðsmanni hans. Rjett er leiguliða að skera þegar hval, en ábyrgjast skal hann landsdrottinn allan þann hval, er hann sker. Um endurgjald til leiguliða fer sem lög ákveða.

12.
jan.

15. grein.

Skyldur er maður að halda uppi húsum þeim öllum, er þá voru, er hann kom til jarðar og jörðu fylgja, og ábyrgjast fyrning þeirra, svo skal hann og við halda öðrum nytsömum mannvirkjum, sem jörðu fylgja, svo sem túngörðum, vörslugörðum, matjurtagörðum, fjenaðarrjettum, heygörðum, stíflugörðum og hverju öðru, og endurbæta það á ári hverju, svo að nýtilegt sje, og byggja upp af nýju, ef fallið hefur. Ábyrgjast skal seiguliði innstæðukúgildi jarðar sinnar, að ávallt sjeu til og leigufær. Nú flytur leiguliði lig frá jörðu, eða deyr, og ekkja hans bregður búi, og skal hann eða bú hans skila öllu, er jörðu fylgir, fullgildu, eða með fullu álagi.

16. grein.

Ef skriða fellur á hús leigujarðar eða þau verða á annan hátt fyrir skemmdum af völdum náttúrunnar, svo sem af snjóflóði, vatnsflóði eða jarðskjálfta, eða þau farast fyrir eldsvoða, sem leiguliða verður eigi sök á gefin, þá skulu landsdrottinn og leiguliði, ef eigi er öðruvísi um samið, gjöra hús aptur í sameiningu. Landsdrottinn leggi við til húsagjörðar og smíðar, en leiguliði veggi alla og þök. Þó skal leiguliði greiða landsdrottinn álag á hús þau, er fórust, ef þau voru eigi fullgild eptir álitni úttektarmanna.

17. grein.

Ef land jarðar spillist af vatnságangi, skriðum, sandfoki, eða öðru því, er leiguliða verður eigi sök á gefin, þá gjöri hann landsdrottinn orð, eða umboðsmanni hans, og er leiguliða heimilt að krefjast skoðunar á skemmdunum. Nú má skemmdir bæta á einu ári, og bætir landsdrottinn og leiguliði þær að helmingi hvor, þó svo að leiguliði kosti eigi meiru til en jafngildi hálfri landskuld hans. Verði jörð fyrir meiri skemmdum, eða þeim skemmdum, að hún rýrni til langframa, skal meta, hve miklum hluta landskuldar það nemi ár hvert um ákveðinn tíma, og á þá leiguliði heimting á, að landskuld sje sett niður um helming þess, er skemmdir eru metnar til ár hvert.

18. grein.

Leiguliði skal ár hvert flytja út á tún og í garða allan þann áburð, er fellur til á leigujörð hans og vinna upp tún og engi, svo að hún sje í fullri rækt. Svo skal hann og nota hlunnindi hennar á þann hátt, að sem minnst spjöll verði að. Bregði hann af þessu lengur en eitt ár í senn, missir hann ábúðarrjett sinn.

under, hvis ikke Andet er vedtaget, eller tilforn har været Skik og Brug med Hensyn til den paagjældende Forstrandsret. Dersom en Hval opdriver paa Forstranden, skal Leilændingen fastgjøre den med saadanne Louge, som foreskrives i Loven og i det Hele bjærge den paa loubefaalet Maade. Saa skal han og strax give Jorddroten eller hans Fuldmægtig Underretning om, at Hvalen er drevet op. Smidlertid staar det Leilændingen frit for strax at begynde at flense Hvalen, men han er Jorddroten ansvarlig for Alt, hvad der flenses af den. Med Hensyn til Bedertag til Leilændingen forholdes efter Loven.

Nr. 1.
12te
Januar.

§ 15.

Leilændingen er pligtig at vedligeholde alle de Huse, som fandtes paa Jorden ved Tiltrædelsen og skulle følge med samme og være ansvarlig for, at de ikke forfalde, ligesom han ogsaa bør vedligeholde andre nyttige til Jorden hørende Indretninger, saasom Indhegninger omkring Hjemmemark og Enge, Kjøkkenhaver, Kreaturfolde, Høladere, Bloddiger og andet deslige. Han skal hvert Aar istandsætte disse Bygninger og Indretninger, saa at de ere i brugbar Stand, samt, dersom de skulde falde, bygge dem op igjen. Leilændingen har at indestaa for, at de faste Kvilder, som følge med Jorden, stedse der foresindes, samt at de ere i leiedygtig Stand. Dersom Leilændingen forlader Jorden eller dør, og hans Enke ikke fortsætter Brugen af den, skal han eller hans Vo aflevere Alt, hvad der følger med Jorden i god og forsvarelig Stand, eller med fuld Abod.

§ 16.

Dersom Fjeldskred styrter ned paa Leiejordens Huse, eller de paa anden Maade beskadiges ved Naturbegivenheder, saasom ved Sneffred eller Oversvømmelse eller Jordffjælv, eller de fortæres af Ildsaaade, der er Leilændingen utilregnelig, skulle Jorddroten og Leilændingen, naar ikke anden Overenskomst er truffen mellem dem, gjenophygge Husene i Fællesskab saaledes, at Jorddroten leverer Lømmer til Bygningernes Opførelse og Arbeidet derved og Leilændingen alle Bøge og Tage, dog skal Leilændingen betale Jorddroten Abod paa de ødelagte Huse, hvis de efter Udtægtsmændenes Skjon ikke havde fuld Værdi.

§ 17.

Dersom en Leiejord beskadiges ved Oversvømmelse, Fjeldskred, Sandflugt eller deslige, der ei kan tilregnes Leilændingen, skal han underrette Jorddroten eller hans Fuldmægtig derom og er Leilændingen berettiget til at fordrø Besigtigelse af Beskadigelsen. Dersom disses Udbedring kan ske i Løbet af et Aar, skal Jorddroten og Leilændingen beseftede hver sin Halvdelen af Udbedringen, dog saaledes at Leilændingen ikke erlægger mere end som svarer til Halvdelen af hans Landsskyld. Men dersom Beskadigelsen er større eller medfører en vedvarende Forringelse af Jorden, skal det bestemmes, hvor stor en Del af Landsskylden aarlig for et bestemt Tidsrum Jordforringelsen svarer til, og har Leilændingen da Krav paa at erholde Landsskylden nedsat med Halvdelen af det Beløb, som Beskadigelsen er bleven ansat til for hvert Aar.

§ 18.

Leilændingen skal hvert Aar føre ud paa Hjemmemark og i Kjøkkenhaver al den Gjødning, Leiejorden afgiver, og afhøste Hjemmemark og Eng, saa at Jorden holdes i fuld Røgt; derhos har han og at benytte Jordens Herligheder saaledes, at den mindst mulig Skade derved foraarfages. Dersom han i et længere Tidsrum end et Aar ad Gangen forsømmer dette, mister han sin Bygjelret.

Nr. 1. Lov af 12. Januar om Bortbygning og Brug af Jordeiendomme og om Udtægtsforretninger.

Nr. 1.
12.
jan.

19. grein.

Nú eru kveðnar jarðabætur á leiguliða eða sjerstök hirðing á áburði, og greinir byggingarbrjef, hverjar jarðabætur sju og hve miklar ár hvert, og hver hirðing áburðar, en leiguliði vinnur eigi slíkt, sem til skilið var, eitt ár í senn, og á landsdrottinn heimtingu á endurgjaldi fyrir jarðarbæturnar, eptir óvilhallra manna mati, ef leiguliði vinnur þær eigi þegar. Vinni leiguliði eigi jarðabætur, eða hirði eigi svo áburð, sem til var skilið fleiri ár en eitt í senn, missir hann og ábúðarrjett sinn.

20. grein.

Nú vill leiguliði gjöra jarðabót, sem eigi verður talin að eins til þess, að jörðin sje í góðri rækt og yfirhöfuð vel setin, enda sje hún eigi ákveðin í byggingarbrjefi hans, þá skal hann leita um það samkomulags við landsdrottinn, en nái hann eigi samkomulagi við hann, þá er rjett, að hann fái óvilhalla menn á sinn kostnað til að meta, hvort þeir ætla varanleg not muni verða að jarðabótinni og tilvinnandi að gjöra hana, og skulu þeir jafnframt gjöra nákvæma áætlun um kostnaðinn við jarðabótina og hversu mikið eptirgjald eptir jörðina megi hækka fyrir hana til frambúðar. Landsdrottni skal bjóða, að vera við mat þetta. Leiguliði skal þá bjóða, að landsdrottinn láti gjöra jarðabótina og borga jafnframt hálfan kostnaðinn við matið, en að leiguliði skuli svo halda henni við og greiða þá hækkun á eptirgjaldinn, sem metin var. Vilji landsdrottinn það eigi, þá er rjett að leiguliði gjöri jarðabótina á sinn kostnað. Við úttekt jarðarinnar, er leiguliði fer frá henni, skal þá meta, hversu mikið jörðin megi hækka að varanlegu eptirgjaldi fyrir jarðabótina, og hvern kostnað hafi þurft til að gjöra hana, enda sje hún í góðu standi eða fullt álag gjört á hana. Kostnaðinn skal fráfarandi þá fá endurgoldinn, en þó eigi með hærri upphæð en þeirri, sem er 12 sinnum hærri en hækkun eptirgjaldsins.

21. grein.

Nú vill landsdrottinn gjöra jarðabót á jörð, sem er í fastri byggingu, og getur hann þá um það leitað samkomulags við leiguliða, en nái hann því eigi, þá er rjett, að hann láti gjöra jarðabótina engu að síður, en bæti honum fullum bótum það, sem verkið kann að spilla leiguliðanotum hans, og er jarðabótinni er lokið, þá getur hann látið óvilhalla menn skoða hana og meta, hversu mikið jörðin megi hækka að eptirgjaldi fyrir jarðabótina; jarðabótina getur hann því næst afhent leiguliða og ber honum upp frá því að halda henni vel við, og svara henni ásamt jörðunni í góðu standi eða með fullu álagi; enn fremur ber honum að gjalda árlega þá hækkun á eptirgjaldinu, sem metin var fyrir jarðabótina.

22. grein.

Ef leiguliði situr illa leigujörð sína, svo að tún og engi fara í órækt, eða hún á annan hátt bíður varanlegar skemmdir af hans völdum, innstæðukúgildi falla og hús hrörna yfir skör fram, og því um líkt, hefur hann fyrirgjört ábúðarrjetti sínum nema hann lofi að bæta úr því næsta ár, og setji tryggingu fyrir. Rjett er að landsdrottinn láti gjöra skoðun á jörðunni, hvort er leiguliði fer frá henni eða ekki, og meta til verðs skemmdir þær, er á henni hafa orðið fyrir þessar sakir, og bæti leiguliði þær að fullu.

Nr. 1. Lög 12. jan. um bygging, ábúð og úttekt jarða.

§ 19.

Derksom det er fastsat, at Leilændingen skal foretage Jordforbedringer eller behandle Gjødningen paa en særegen Maade, og Bygselbrevet bestemmer hvilke disse Jordforbedringer ere og hvor store hvert Aar, samt hvorledes Gjødningen skal behandles, men Leilændingen for et enkelt Aar undlader at foretage det betingede, kan Jorddroten, hvis Jordforbedringerne ikke øjeblikkelig udføres af Leilændingen, gjøre Fordring paa en ved uwillige Mænd bestemt Erstatning derfor. Derksom Leilændingen flere Aar efter hinanden undlader at udføre Jordforbedringerne eller behandle Gjødningen paa den betingede Maade, mister han tillige sin Bygselret.

§ 20.

Derksom Leilændingen vil foretage en Jordforbedring, som ikke udkræves for at Jorden kan siges at være holdt i god Drift og overhovedet godt behandlet, og den ikke er betinget i Bygselbrevet, skal han først søge at komme overens med Jorddroten; men hvis det ikke lykkes, kan han paa sin Beføstning faa uwillige Mænd til at afgive et Skøn, om den kan antages at blive til varig Nytte, samt om den kan betale sig, hvorhos de skulle gjøre et nøiagtigt Overslag over Omkostningerne derved, samt om, hvormeget Leieafgiften af Jorden for Fremtiden kan forhøies paa Grund af Forbedringen. Det bør tilbydes Jorddroten at overvære denne Forretning. Leilændingen skal saa tilbyde Jorddroten selv at lade Jordforbedringen udføre, og tillige betale Halvdelen af Omkostningerne ved Skønsforretningen mod at Leilændingen fremdeles holder Jordforbedringen vedlige, samt betaler den af Skønsmændene fastsatte forhøiede Leieafgift. Derksom Jorddroten ikke vil gaa ind herpaa, er Leilændingen berettiget til at foretage Jordforbedringen paa sin Beføstning. I den Udtegtforretning, der skal afholdes ved Leilændingens Fratræden, skal det saa afgjøres, hvilken blivende Forhøielse i Leieafgiften Jordforbedringen kan antages at ville medføre, samt hvilke Omkostninger have været fornødne for at udføre samme, hvorhos Jordforbedringen maa være godt vedligeholdt, eller der bestemmes fuld Nabod paa samme. Den Fratrædende faar Omkostningerne erstattede, dog ikke med et høiere Beløb end Leieafgiftens Forhøielse 12 Gange taget.

§ 21.

Derksom Jorddroten vil foretage Jordforbedringer paa en Jord, som er i fast Bygsel, skal han først søge at komme overens derom med Leilændingen; men kan han det ikke, er han berettiget til alligevel at lade Jordforbedringen udføre, dog at han giver Leilændingen fuldstændig Erstatning for den dermed følgende Forstyrrelse i dennes Benyttelse af Jorden; og efterat Jordforbedringen er fuldført, kan han lade uwillige Mænd syne Jorden og afgjøre, med hvor meget Leieafgiften kan forhøies paa Grund af Forbedringen; dernæst kan han overlevere Jordforbedringen til Leilændingen, som saa bør holde den godt vedlige og ved Bygselets Ophør tilbagelevere den tilligemed Jorden i god Stand eller med fuld Nabod; hvorhos denne bør gaa til at erlægge den for Jordforbedringen bestemte Forhøielse af Leieafgiften.

§ 22.

Derksom Leilændingen behandler sin Leiejord slet, saaledes at Hjemmemark og Eng komme i Vanrøgt, eller han paa anden Maade er Skyld i Jordens vedvarende Forringelse, saa som ved Inventarietvildernes Udælægelse, Bygningernes utilbørlige Forsald o. s. v., forbyder han sin Bygselret, medmindre han lover at afsjælte Mangelen næste Aar samt stiller Sikkerhed herfor. Jorddroten kan lade foretage Besigtigelse af Jorden, hvad enten Leilændingen flytter bort fra den eller ikke, samt lade ansætte til Penge den Værdiforringelse, den har lidt af bemeldte Aarsager, og bør Leilændingen erlægge fuld Erstatning derfor.

Nr. 1. Lov af 12. Januar om Bortbygning og Brug af Jordieendomme og om Udtegtforretninger.

Nr. 1.
12.
jan.

23. grein.

Er meta skal skemmdir eptir 17. gr., jarðabætur eða jarðaniðslu, skulu úttektarmenn það gjöra. Landsdrottinn og leiguliði borgi skoðunargjörð að helmingi hvor, nema þegar svo á stendur, er segir í 22. grein; borgar þá leiguliði einn skoðunargjörð, ef hún verður á móti honum, en landsdrottinn ella.

24. grein.

Leiguliði skal greiða alla þá skatta og skyldur, sem á leigujörðu hans liggja, og halda uppi öllum lögskilum af henni, landsdrottni kostnaðarlaust að öllu. Eindagi á kúgildaleigum er fyrir Mikaelsmessu ár hvert, en á landskuld fyrir hvers árs fardaga. Nú greiðir eigi leiguliði jarðargjöld á næsta missiri eptir eindaga, hefur hann fyrirgjört ábúðarrjetti sínum í næstu fardögum, þótt honum sje eigi byggt út af jörðinni.

25. grein.

Skyldur er leiguliði, þótt eigi sje til skilið, að færa leigur og landskuld á heimili landsdrottins ókeypis, ef eigi er fjær, en þingmannaleið nemi, ella hafi landsdrottinn umboðsmann, er eigi búi fjær og taki við jarðargjöldum.

26. grein.

Þá er landsdrottinn vill neyta rjettar síns að byggja leiguliða út af jörðu sinni, áður en byggingartíminn er á enda, skal hann það gjört hafa fyrir jól; en leiguliði skal af jörðu fara í næstu fardögum á eptir. Útbygging skal brjefleg vera og við votta, enda sje svo skýrt að kveðið í henni, að leiguliði hafi að vísu að ganga, að hann eigi af jörðu að fara.

27. grein.

Nú vill maður flytja sig af leigujörð sinni áður en ábúðartími hans er liðinn, og skal hann hafa sagt jörðu lausri fyrir jól. Skal hann segja landsdrottni eða umboðsmanni hans upp leigumála brjeflega og við votta.

28. grein.

Ef leiguliði segir eigi lausri leigujörð sinni eptir lögum, en flytur sig af henni, geldur hann landsdrottni leigur næsta ár og landskuld. Má landsdrottinn nýta sjer jörð sem hann vill, eða byggja öðrum. Nú hefur leiguliði sagt jörðu lausri í tækan tíma, en flytur sig af henni fyrir fardaga, og bætir hann landsdrottni skaða þann, er jörð bíður af burtför hans, eptir mati óvilhallra manna.

29. grein.

Nú hefur landsdrottinn byggt leiguliða löglega út, svo sem fyr er sagt, eða byggingartíminn er á enda, eður svo er ástatt sem segir í 24. grein, og vill leiguliði eigi flytja sig af jörðu, eða beitir þrasetu, og er landsdrottni rjett að krefja útburðar á sína ábyrgð, og fer um það eptir almennum rjetterfarsreglum.

Nr. 1. Lög 12. jan. um bygging, ábúð og úttekt jarða.

§ 23.

Skjønnsforretninger om en Jords Beskædigelse i Henhold til § 17, om Jordforbedringer og Jordforringelser, skulle foretages af Udtægtsmændene. Jorddrotten og Leilæendingen skulle afholde hver sin Hævd af de til Skjønnsforretningen medgaaende Omkostninger, medmindre Tilfældet falder ind under § 22, thi da skulle de bæres af Leilæendingen alene, hvis Forretningen gaar ham imod og ellers af Jorddrotten.

Nr. 1.
12te
Januar.

§ 24.

Leilæendingen har at udrede alle Skatter og Afgifter samt opfylde alle lovbestemte Ydelser, der hvile paa hans Leiejord, uden nogen som helst Bekostning for Jorddrotten. Kvildeleien er forfalden til Betaling inden hvert Aars Mikkelsdag og Landskylden inden hvert Aars Fardag. Betaler Leilæendingen ikke Jordafgifterne inden et halvt Aar fra Forfaldsdagen at regne, har han fortabt sin Byggslet til næste Fardag, skjøndt Byggslet ikke har været op sagt ham.

§ 25.

Leilæendingen er pligtig til, skjøndt det ikke er betinget, uden nogen Betaling at bringe Landskyld og Kvildeleie af Jorden til Jorddrottens Bopæl, saafremt denne er beliggende i en Afstand af ikke over 5 Mil. I modsat Fald skal Jorddrotten have en indenfor den nævnte Afstand bosat Fuldmægtig, der har at modtage Jordens Leieafgifter.

§ 26.

Naar Jorddrotten vil benytte den ham tilkommende Ret til at opsigte Leilæendingen Byggslet før Leietidens Udløb, skal han gjøre det inden Jul, og bør Leilæendingen fraslytte Jorden til næstpaafølgende Fardag. Opsigelsen skal ske skriftlig og vidnefast, hvorhos den bør være saa bestemt, at Leilæendingen ikke bagefter kan være i nogen Tvivl om, at han har at fraslytte Jorden.

§ 27.

Derksom Leilæendingen vil fraslytte Leiejorden inden Leietidens Udløb, skal han opsigte Leietemalet før Jul. Opsigelsen af Leieforholdet skal ske til Jorddrotten eller hans Fuldmægtig skriftlig samt vidnefast.

§ 28.

Derksom Leilæendingen fraslytter sin Leiejord, uden at lovlig Opsigelse er sket fra hans Side, skal han til Jorddrotten betale Kvildeleie og Landskyld for det næstpaafølgende Aar, hvorhos Jorddrotten er berettiget til at benytte Jorden paa den Maade, han finder for godt, eller at leie den til en Anden. Derksom Leilæendingen, efter i rette Tid at have op sagt Leieforholdet, flytter bort fra Jorden inden Fardag, skal han give Jorddrotten fuld Erstatning efter uwillige Mænds Skjøn for den Skade, der ved hans Fraslytning er bevirket paa Jorden.

§ 29.

Derksom Jorddrotten paa lovlig Maade, saaledes som foran er bestemt, har op sagt Leilæendingen Byggslet, eller Leietiden er udløbet, eller Tilfældet falder ind under § 24, men Leilæendingen ikke vil fraslytte Jorden, og bliver siddende paa Trods, er Jorddrotten berettiget til at forlange Leilæendingen udsat paa sit Ansvar, og forholdes dermed efter de almindelige Procesregler.

Nr. 1. Lov af 11. Januar om Bortbygning og Brug af Jordeiendomme og om Udtægtsforretninger.

Nr. 1.
12.
jan.

30. grein.

Þá er leiguliðaskipti verða á jörðum, skal taka þær út með lögmati skoðunargjörð, og kostar fráfarandi og viðtakandi hana að sínum helmingi hvor. Úttektarmenn skulu vera tveir, og fer úttekt fram um fardagaleyti. Skal þá gjöra fráfaranda og viðtakanda aðvart með nægum fyrirvara, svo og landsdrottinn eða umboðsmanni hans, svo að þeir geti til úttektar komið.

31. grein.

Hreppstjórar eru úttektarmenn. Þar sem eigi er nema einn hreppstjóri í hrepp, skal sýslumaður nefna að auki svo marga úttektarmenn, sem hreppsnefnd þurfa þykir. Úttektarmenn þessir skulu eið sverja fyrir sýslumanni. Sjeu úttektarmenn eigi fleiri en tveir í hrepp, skal hinn þriðja tilnefna til vara, er úttekt gjöri í forföllum annarshvora hinna, eða með þeim, ef þá greinir á. Ávallt þar er úttektarmenn greinir á, skal hinn þriðja til kveðja.

Úttektarmenn skulu hafa starfa sinn á hendi eigi skemmri tíma en sex ár.

32. grein.

Úttektarmenn skulu bók hafa, er borgist af sveitarsjóði og sýslumaður löggildir; skal rita í hana allar úttektir jarða. Eigi er úttekt lokið fyr, en svo er gjört. Skulu úttektarmenn því næst rita nöfn sín undir hverja úttekt henni til staðfestingar. Þeir, som við úttekt eru staddir fráfarandi, viðtakandi og jarðeigandi, eða umboðsmaður hans, ef hann eigi mætir sjálfur, skulu og rita nöfn sín undir úttekt. Nú skorast þeir undan að rita nöfn sín undir úttekt, og skulu úttektarmenn láta þess við getið í úttektabókinni.

Skyldir eru úttektarmenn að gefa staðfest eptirrit af úttektum, ef þeir eru þess beiddir, og eiga þeir 50 aura fyrir hverja örð eptirrits.

33. grein.

Úttektarmenn skulu taka fyrst út hús þau, er jörðu fylgja og lýsa þeim greinilega, sem og göllum þeim, er á þeim eru. Næst á eptir jarðarhúsum skal taka út önnur mannvirki, þau er jörðu fylgja, svo sem eru túngarðar, vörzlugarðar, matjurtagarðar, fíenadarrjettir, heygardar, stíflugarðar og annað þesskonar. Svo skulu og úttektarmenn skoða innstæðukúgildi jarða. Rjett er, ef landsdrottinn eða viðtakandi krefst þess, að úttektarmenn skoði tún, engi og haga, skóg, eggver og aðrar landsnyttjar. Úttektarmenn skulu lýsa öllu þessu nákvæmlega og kveða á hæfilegt álag fyrir þeim göllum, sem á eru hverju fyrir sig.

Ef maður flytur að parti úr jörð, þá er rjett, ef hann eða landsdrottinn óska þess, að úttektarmenn skipti milli aðfaranda og annara húsum, matjurtagörðum og öðrum mannvirkjum, túnnum, engjum, skógi og innstæðukúgildum; beitolandi og hlunnindum skal einnig skipta, ef hlutaðeigendur koma sjer saman að óska þess.

Fráfarandi greiði álag til viðtakanda að aflokinni úttektargjörð. En greiði hann eigi þegar álagið, gjöri úttektarmenn lögtak til lúkningar álaginu í munum þeim, sem fráfarandi á á jörðinni, eptir því sem hann vísar á og fyrir hendi er. Geti viðtakandi sannað, að hann hafi krafizt álags af fráfaranda að lögum, og eigi fengið það eða hluta þess, á landsdrottinn að greiða honum það sem á vantar, nema að öðruvísi hafi verið um samið.

Nr. 1. Lög 12. jan. um bygging. ábúð og úttekt jarða.

§ 30.

Naar Opsidderliste finder Sted paa en Jord, skal den udtages ved lovlig Synsforretning, og afholder den Fratrædende og Tiltrædende hver sin Halvdel af de dertil medgaaende Omkostninger. Udtægtsmændene skulle være 2, og Udtægtsforretningerne foregaa ved Fardagsstid. Saavel den fratrædende som den tiltrædende Opsidder skal der gives til straffeligt Varsel og ligeledes Jorddrotten eller hans Fuldmægtig, saa at de kunne være tilstede ved Forretningen.

§ 31.

Repslyrerne ere Udtægtsmænd. Hvor der kun er en Repslyrer for en Rep, skal Syssemanden desforuden udnævne saa mange Udtægtsmænd, som Repsforstanderskabet anser fornødent. Udtægtsmændene skulle edfæstes af Syssemanden. Dersom en Rep ikkun har 2 Udtægtsmænd, skal en tredje udnævnes som Suppleant, for at foretage Udtægtsforretningen i en af de andres Forsald eller sammen med dem i Tilfælde af, at de ikke kunne blive enige. Den tredie Udtægtsmand skal altid tilkalbes, naar de 2 ikke ere enige:

Udtægtsmændene skulle blive i denne Stilling idetmindste i 6 Aar.

§ 32.

Udtægtsmændene skulle være forsynede med en Protokol, som bekostes af Kommunens Kasse og autoriseres af Syssemanden; i denne Protokol indføres alle Jorudtægtsforretninger. En Udtægtsforretning er først tilendebragt, naar Indførelsen har fundet Sted. Udtægtsmændene skulle dernæst underskrive enhver Udtægtsforretning til Bekræftelse. De som ere tilstede ved Forretningen: den Fratrædende, den Tiltrædende og Jorddrotten eller hans Fuldmægtig, hvis Jorddrotten selv ikke møder, skulle tillige underskrive Forretningen. Hvis Noget af dem vægrer sig ved at underskrive, skal der af Udtægtsmændene gjøres Bemærkning herom i Udtægtsprotokollen.

Udtægtsmændene ere pligtige til paa Begjæring at give bekræftede Afskrifter af Forretningerne, imod en Betaling af 50 Dre pr. Ark.

§ 33.

Udtægtsmændene skulle først udtage de Huse, som følge med Jorden og affatte en nøiagtig Beskrivelse af dem, samt anføre de ved dem befindne Mangler. Næstefter Husene paa Jorden, skulle de andre Indretninger, som følge med samme, udtages, saasom Indhegninger om Hjemmemarken, Enge, Kjøkkenhaver, Kreaturfolde, Høtomter, Floddiger og andet deslige. Dernæst skulle Udtægtsmændene besigtige de til Jorden hørende faste Kvilder. Hvis Jorddrotten eller den Tiltrædende forlanger det, skulle Udtægtsmændene besigtige Hjemmemark, Enge, Græsmarker, Skov, Bærpesteder og andre Herligheder. Alt dette bør nøiagtig beskrives af Udtægtsmændene og en passende Nabod fastsættes for de derved forefundne Mangler.

Hvis Noget tiltræder en Jordparcel, skulle Udtægtsmændene, saafremt denne eller Jorddrotten begjærer det, dele mellem den Tiltrædende og andre Bedkommende, Huse, Kjøkkenhaver og andre Indretninger, Hjemmemark, Enge, Skov og faste Kvilder; endvidere skal en Deling finde Sted af Græsmarker og andre Herligheder, hvis de Bedkommende ere enige om at ønske det.

Saasnart Udtægtsforretningen er tilendebragt, skal den Fratrædende erlægge Naboden til den Tiltrædende. Erlægger han ikke strax Naboden, skulle Udtægtsmændene gjøre Udpantning for den i de den Fratrædende tilhørende Eiendele paa Jorden, som han paaviser og som der forefindes. Kan den Tiltrædende bevise, at han lovligen har forlangt Nabod af den Fratrædende uden at erholde den eller en Del af den, er Jorddrotten pligtig til at erlægge det Manglende, medmindre anderledes har været vedtaget.

Nr. 1. Lov af 12. Januar om Bortbygning og Brug af Jordeiendomme og om Udtægtsforretninger.

Nr. 1.
12.
jan.

34. grein.

Ef einhver, sem hlut á að máli, eigi vill hlíta úttekt, sem gjörð er á jörðu, er honum rjett að krefja yfirúttektar. Beiða skal hann sýslumann innan hálfis mánaðar að nefna fjóra menn til yfirúttektar, og skulu þeir haga yfirúttekt svo, sem segir um úttektir. Yfirúttektarmenn eigi sömu laun fyrir starfa sinn, sem úttektarmenn, er krefjandi gjaldi, ef álagsupphæð eigi er breytt, ella fer um gjaldið, sem segir í 30. gr.

Eptir þessu eiga allir hlutaðeigendur sjer að hegða.

Gefið á Amalúborg, 12. janúar 1884.

Undir Vorri konunglegu hendi og innsigli.

Christian R.

(L. S.)

J. Nellemann.

§ 34.

Derksom nogen af de i Sagen Interesserede er utilfreds med den over Jorden afholdte Udtægtsforretning, kan han forlange en Overudtægtsforretning foretagen. I saa Fald skal han inden 14 Dage indsende Begjæring til Sysselmanden om Udmeldelse af 4 Mænd til at foretage Overudtægtsforretningen, og skulle disse ved Udførelsen af Forretningen følge den samme Fremgangsmaade, som er fastsat med Hensyn til Udtægtsforretninger. Overudtægtsmændene skulle erholde det samme Bederlag for deres Arbeide, som Udtægtsmændene, og bør samme udredes af Refvirenten, hvis Nabodsbeløbet ikke bliver forandret; i modsat Fald forholdes med Hensyn til Bederlaget efter § 30.

Nr. 1.
12te
Januar.

Hvorefter alle Vedkommende sig have at rette.

Givet paa Amalienborg, den 12te Januar 1884.

Under Vor Kongelige Haand og Segl.

Christian R.

(L. S.)

J. Nellemann.